

דף צו

- קנת. א. כלי שבישלו בו קדשים – מתי חייבים למרקו ולשוטפו? ומה הדין ברגלים?
 ב. מהי 'מריקה' ומהי 'שטיפה'?
 ג. חולין שנתבשלו עם קדשים, וכן קדשים קלים עם קדשי קדשים – מה דינם?
 ד. ריקים או חתיכות קדשים שנגעו במאכלים אחרים – מה דין המאכלים?
 ה. האם 'עשה' דוחה 'לא תעשה' שבמקדש?

א. כלי שבישלו בו קדשים, מריקתו ושטיפתו עד זמן אכילת אותם הקדשים שבושלו בו. כך היא הגרסא לפנינו, והכוונה קודם שיעשה נותר. ואולם יש גורסים 'ממתין להם כל זמן אכילה', לומר שימרק וישטוף לאחר תום זמן האכילה (תוס'; ראב"ד מעה"ק ח, ד).
 רבי טרפון אמר: ברגל, היות ומבשלים בו תדיר, הרי כל יום שמבשל בו שלמים נעשה גיעול לחברו, הלכך אין טעון מריקה ושטיפה אלא לאחר הרגל.

ב. לדברי רבי, מריקה ושטיפה שניהם בצונן, ונעשים לאחר הגעלה ברותחין כשאר איסורים. המריקה מבפנים והשטיפה מבחוץ (כפרשי". והרמב"ם מפרש: שתי רחיצות הן).
 וחכמים אומרים: מריקה בחמין שטיפה בצונן.

אפשר שגם לרבי הגעלה בחמין מעיקר המצוה היא וצריכה להעשות בעזרה. ואפשר שגם לחכמים צריך מבפנים ומבחוץ. ולפי"ז אין ביניהם אלא משמעות דורשין. וצ"ע (עפ"י חז"א לז, ד. וע"ע בחדושי הנצי"ב שדן אם מריקה בחמין היינו הגעלה ברותחין).

דין שפוד ואסכלא – ע' ע"ז עו.

ג. בישל בכלי קדשים וחולין או קדשי קדשים וקדשים קלים; אם יש בקדשים החמורים כדי ליתן טעם בחולין או בקדשים הקלים – הרי הכל נאכל כפי חומרות הקדשים החמורים. והכלים של אותם חולין טעונים מריקה ושטיפה. ואם היו קדשים פסולים – גם החולין נעשו כמותם, ופוסלים במגעם את כל הנוגע בהם שבלע מהם, ככל דיני הקדשים.
 אין בהם בנותן טעם – דינם כשהיה.

ד. נגיעת ריקין או חתיכות קדשים וחולין, או קדשי קדשים בקדשים קלים; –
 אם היא נגיעה שאינה מבליעה – אינה כלום (בבשרה). נגיעה המבלעת – נעשה מקום הנגיעה והבליעה כדין הקדשים לכל דבריהם, אך אין החתיכה כולה נאסרת (יגע בבשרה). וחותר את מקום הנגיעה והשאר מותר.

מלבד אם הבליעה מפעפעת בכל החתיכה, כגון דברים שמנים וכד' (פוסקים).
 גידים ועצמות קרנים וטלפים – אינם אוסרים.

ה. רבא אמר: אין עשה דוחה לא תעשה שבמקדש. (ולמד זאת מאיסור שבירת עצם בפסח, הגם שיש בתוכה מוח). ולדברי רב אשי אין מקור לכלל זה (י"א שלדעתו עשה דוחה ל"ת במקדש).

דף צז – צח

קנט. אלו הלכות הוזכרו בסוגיא, הנלמדות מהיקש מהקרבנות להדדי – זאת התורה...?

מה עולה טעונה כלי, כלומר סכין שחיטה (ויקח את המאכלת), אף כל טעון כלי. [וכן מוזק לקבלת הדם, מפורש בעולה ושלמים, ולמדים לשאר הקרבנות].

מה מנחה אינה נאכלת אלא לזכרי כהונה, אף כל קדשי קדשים נאכלים לזכרי כהונה – לאתויי שלמי ציבור. [בחטאת ואשם כבר מפורש בהם כל זכר בכהנים]. ויש תנא הדורש לשלמי ציבור ממקום אחר (ויש הדורש זאת מהקש שלמי ציבור לחטאת. עתוס'). משמו של רבי עקיבא דרשו: מה מנחה מקדשת בבלוע אף כל הקדשים כן.

מה חטאת מקדשת בבלוע (כל אשר יגע בבשרה יקדש), אף כולם כן [והוצרך לכתוב גם במנחה וגם בחטאת דין זה, כמבואר בגמרא]. משום רבי עקיבא אמרו: מה חטאת אינה באה אלא מן החולין (ולא ממעשר וכיו"ב שנאמר והקריב אהרן את פר החטאת אשר לו), אף שאר הקדשים כן. וכן יש מי שדורש מכאן עשיה בימין בכל הקרבנות (שבחטאת נאמר כהונה ואצבע, וכל מקום שנאמר אלו הרי זה בימין).

מה אשם אין שפיר ושלמי קדוש בו (לפרש"י (כ"כ התוס' בדעתו. וע' במפרשים): אין החלב ושתי הכליות של שליל שבמעיהם קרבים למזבח, אבל הוולדות עצמן קדושים. לתוס': הוולדות חולין גמורים במעי אמן, לדעה זו). תנא משום רבי עקיבא: מה אשם עצמותיו מותרים (לעשות מהם כלים, דכתיב לו יהיה. ערש"י ותוס') אף כל הקדשים כן.

מה מלואים מותריהן בשריפה ואין בעלי חיים במותריהן, אף כל מותריהן בשריפה ואין בע"ח במותריהן – שאם הקדיש בהמה נוספת לאחריות ונעשית מותר – אינה בשריפה.

מה שלמים מפגלים (את הנסכים. רש"י. ותוס' פרשו שהדם מפגל את הבשר) ומתפגלים, אף כל הקרבנות מפגלין ומתפגלין. (יש תנאים שדורשים זאת מדרשות אחרות).

ישנן הלכות נוספות הנלמדות מן ההקש הזה, שנתבארו במקומות אחרים – ע' לעיל ד: ז:

דף צח

קס. א. דם חטאת שנגע בבגד ולא נבלע בו – האם הבגד טעון כיבוס?

ב. האם דם ורוב שעל הבגד חוצצים בטבילתו?

א. רבא נסתפק בנגיעה ללא בליעה, שהותו דם חטאת מעל דם עולה (או דם חולין. רמב"ם) שעל הבגד. ופשוט שאינו טעון כיבוס מפני שאינו בלוע בתוך הבגד, וכיבוס תלוי בבליעה.

א. יש אומרים שרמי בר חמא (לעיל צג) חולק על כך. ויש דוחים.

ב. נראה שבכל אופן טעון הדם גרידה, כדין דם שעל כלים וכדו' (קרו אורה).

ב. דבר שאינו מקפיד עליו, כגון דם בבגד של טבח, ורוב (-) שומן, חלב או שעוה) אצל מוכר רב – אינו חוצץ. שאר כל אדם המקפיד עליו – חוצץ.

נסתפק רבא בטבח שהוא גם מוכר רבב, ובבגדו גם דם וגם רבב, האם על שנים מקפיד אם לאו. ועלה ב'תיקו'.

א. היה טמא בטומאה דאוריתא – צריך לחזור ולטבול. בטומאה דרבנן, בשעת הדחק אין צריך

לחזור ולטבול (עפ"י מאירי מקואות פ"ט).